

Vergaderjaar 2008–2009

31 792 D

Wijziging van de begrotingsstaat van het Fonds economische structuurversterking voor het jaar 2008 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota)

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL

Wetsartikel 1

De begrotingsstaten die onderdeel uitmaken van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 1, derde lid, van de Comptabiliteitswet 2001 elk afzonderlijk bij de wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2008 wijzigingen aan te brengen in de begrotingsstaat van het Fonds economische structuurversterking.

De in die begrotingsstaat opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de begrotings-toelichting).

Wetsartikel 2

In het Coalitieakkoord is afgesproken dat het Fes een vaste voeding krijgt die niet meer fluctueert als gevolg van mutaties in de gasbaten. Daarom wordt in dit artikel bepaald dat – vooruitlopend op een wijziging van de Wet Fonds economische structuurversterking, Stb. 1996, 51 en 52 (Feswet) – in het jaar 2008 de gasbatenvoeding van het fonds wordt gevormd door de niet-belastingontvangsten van de staat uit aardgasbaten voor het bedrag dat daarvoor in de begrotingsstaat is opgenomen. Het in de begrotingsstaat opgenomen bedrag komt overeen met de totale uitgaven geraamd in het jaar 2008. De voeding uit aardgasbaten wordt derhalve niet meer berekend als een percentage van de gasbaten.

Door de hierboven toegelichte manier van vaststellen van de gasbatenvoeding van het fonds is de Fes-voeding uit incidentele baten niet meer relevant en is derhalve komen te vervallen.

Wetsartikel 3

Door de onder wetsartikel 2 toegelichte manier van vaststellen van de gasbatenvoeding van het fonds is het niet meer nodig om de gevolgen van een batig of nadelig eindsaldo van het fonds van het jaar 2007 toe te voegen aan het beginsaldo van het begrotingsjaar 2008 en latere jaren. Dit boekhoudkundige saldo was in beginsel belegd met uitgaven in de jaren na deze kabinetsperiode en was niet beschikbaar om extra uitgaven uit te financieren. Omdat de ontvangsten uit aardgasbaten in het jaar 2008 en later zo zijn vastgesteld dat de uitgaven in enig jaar gedekt kunnen worden is het voordelig eindsaldo 2007 niet meer relevant.

De totale geraamde fondsuitgaven in enig jaar mogen niet hoger zijn dan de totale voor dat jaar geraamde ontvangsten plus het cumulatief eindsaldo van het jaar ervoor. Dit is het zogenaamde kasplafond. Door de nieuwe systematiek wordt de voeding van het Fes afgestemd op de begrote uitgaven en het is niet meer nodig om de geraamde ontvangsten in enig jaar te verminderen met 10 procent (de zogenaamde buffer) bij het bepalen van het kasplafond.

De minister van Economische Zaken,
M. J. A. van der Hoeven

De minister van Financiën,
W. J. Bos

B. ALGEMENE TOELICHTING BIJ DE BEGROTINGSSTAAT

In aansluiting op de eerste suppletore begroting 2008 (de wet van 25 september 2008, Stb. 2008, ...) wordt door middel van het onderhavige wetsvoorstel voorgesteld de begrotingsstaat van het Fonds economische structuurversterking (Fes) voor het jaar 2008 voor de uitgaven en de ontvangsten met € 317,5 mln te verlagen.

Deze mutaties zijn deels verwerkt in de Miljoenennota 2009 (Kamerstukken II, 2008/2009, 31 700, nr. 2) en betreffen verder de nadere wijzigingen, die in de Najaarsnota 2008 zijn verwerkt.

Samenvattend ontstaat het volgende beeld voor de uitgavenbegroting (bedragen in € mln): De bedragen in de eerste kolom zijn inclusief de mutaties in de saldoartikelen. De bedragen in de tweede kolom zijn de mutaties exclusief de saldoartikelen.

Aansluiting met de tweede suppletore begroting	incl. saldo	excl. saldo
1. Mutatie verwerkt in de Miljoenennota 2009	- 68,3	(- 68,3)
2. Nadere wijzigingen (Najaarsnota 2008)	- 249,2	(-249,2)
Mutatie onderhavig wetsvoorstel	- 317,5	(- 317,5)
Samenvatting uitgavenmutaties in de begrotingen		
- Vastgestelde begroting 2008	6 292,9	(2 710,0)
- Bij: Eerste suppletore begroting 2008	632,6	(632,6)
- Af: Tweede suppletore begroting 2008(onderhavig wetsvoorstel)	- 3 900,4	(- 317,5)
- Af: Afrondingsverschil	- 0,1	(- 0,1)
Totaal geraamd	3 025,0	(3 025,0)

Samenvattend ontstaat het volgende beeld voor de **ontvangstenbegroting** (bedragen in € mln):

Aansluiting met de tweede suppletore begroting	incl.saldo	excl.saldo
1. Mutatie verwerkt in de Miljoenennota 2009	- 68,3	(- 68,3)
2. Nadere wijzigingen (Najaarsnota 2008)	- 249,2	(- 249,2)
Mutatie onderhavig wetsvoorstel	- 317,5	(- 317,5)
Samenvatting ontvangstenmutaties in de begrotingen		
- Vastgestelde begroting 2008	6 292,9	(2 710,0)
- Bij: Eerste suppletore begroting 2008	632,6	(632,6)
- Tweede suppletore begroting 2008(onderhavig wetsvoorstel)	- 3 900,4	(- 317,5)
- Af: Afrondingsverschil	- 0,1	(- 0,1)
Totaal geraamd	3 025,0	(3 025,0)

TOELICHTING PER BEGROTINGSARTIKEL

Bijdragen van het fonds aan andere begrotingen

Artikel 11. Bijdragen aan andere begrotingen in het kader van verkeer en vervoer

Opbouw uitgavenramingen vanaf de stand vastgestelde begroting (in € 1000)

	Uitgaven
Stand vastgestelde begroting 2008	1 231 634
Mutatie 1e suppletore begroting 2008	59 563
Mutatie 2e suppletore begroting 2008	203 326
<i>Specificatie mutatie 2e suppletore begroting:</i>	
1. <i>Reeds verwerkt bij Miljoenennota 2009</i>	<i>80 000</i>
2. <i>Bereikbaarheid/voorfinanciering 12 mld pakket</i>	<i>200 000</i>
3. <i>Bijdrage systeemkosten tolheffing, IF</i>	<i>- 69 200</i>
4. <i>Programma Filevermindering, IF</i>	<i>- 31 674</i>
5. <i>Infrastructuur Noordvleugel, IF</i>	<i>24 200</i>
Stand na 2e suppletore begroting 2008	1 494 523

Toelichting mutatie

1. De reeds bij Miljoenennota verwerkte mutatie betreft de overboeking van middelen van artikel 15 Projecten in voorbereiding naar artikel 11 ten behoeve van het Fes-project Bijdrage systeemkosten tolheffing (Anders betalen voor mobiliteit) van het Infrastructuurfonds.
2. De mutatie betreft het besluit van het kabinet om in 2008 € 200 mln toe te voegen van het Fes aan het Infrastructuurfonds voor het «Bereikbaarheid/voorfinanciering 12 mld pakket».
3. De mutatie betreft het doorschuiven van middelen naar het jaar 2009 voor het project Bijdrage systeemkosten tolheffing van het Infrastructuurfonds. Met deze mutatie wordt de raming in lijn gebracht met de programmering van het project.
4. De mutatie hangt samen met de vertraging in het deelproject doorstroming A10 van het programma Filevermindering van het Infrastructuurfonds, waardoor een bedrag van bijna € 32 mln wordt doorgeschoven naar het jaar 2009.
5. De mutatie betreft het naar voren halen van middelen, vanwege reeds gemaakte kosten voor het project Noordvleugel van het Infrastructuurfonds.

Artikel 12. Bijdragen aan andere begrotingen in het kader van milieu en duurzaamheid

Opbouw uitgavenramingen vanaf de stand vastgestelde begroting (in € 1000)

	Uitgaven
Stand vastgestelde begroting 2008	256 946
Mutatie 1e suppletore begroting 2008	57 940
Mutatie 2e suppletore begroting 2008	26 396
<i>Specificatie mutatie 2e suppletore begroting:</i>	
1. Reeds verwerkt bij Miljoenennota 2009	49 780
2. Bodemsanering, VROM	- 11 500
3. Innovatie KRW (enveloppe water en kust), IF	- 9 500
4. Luchtkwaliteit (nieuw geld), LNV	- 3 000
5. Duurzaamheid-Energy Efficiency Bedrijfsleven, EZ	2 500
6. Synergie KRW (enveloppe water en kust), IF	- 2 280
7. Overige mutaties	396
Stand na 2e suppletore begroting 2008	341 282

Toelichting mutatie

1. De reeds bij Miljoenennota verwerkte mutatie betreft het overboeken van middelen ten behoeve van de projecten Innovatie KRW en Synergie KRW van het Infrastructuurfonds en de projecten in het kader van de Luchtkwaliteit van het Ministerie van LNV en het ministerie van VROM.
2. De mutatie betreft het doorschuiven van middelen naar het jaar 2009 voor het project Bodemsanering van het Ministerie van VROM.
3. De mutatie betreft het doorschuiven van middelen naar 2009 voor het project Innovatie KRW van het Infrastructuurfonds in verband met vertraging in de uitvoering.
4. Als gevolg van vertraging in de uitvoering van het programma «Investeringsregeling Luchtwassers» (Luchtkwaliteit nieuw geld) van het Ministerie van LNV, wordt in 2008 minder uitgegeven. Het daarmee samenhangende bedrag van € 3 mln wordt doorgeschoven naar het jaar 2009.
5. Van artikel 15 Projecten in voorbereiding zijn middelen overgeboekt naar artikel 12 Milieu en duurzaamheid voor het project Energy Efficiency Bedrijfsleven van het Ministerie van EZ.
6. Door vertraging bij het vaststellen van de subsidieregeling van het project Synergie KRW van het Infrastructuurfonds, wordt € 2,3 mln doorgeschoven naar het jaar 2009.

Artikel 13. Bijdragen aan andere begrotingen in het kader van kennis en innovatie

Opbouw uitgavenramingen vanaf de stand vastgestelde begroting (in € 1000)

	Uitgaven
Stand vastgestelde begroting 2008	590 887
Mutatie 1e suppletore begroting 2008	168 674
Mutatie 2e suppletore begroting 2008	- 132 134
<i>Specificatie mutatie 2e suppletore begroting:</i>	
1. Reeds verwerkt bij Miljoenennota 2009	- 55 211
2. Beroepsonderwijs in bedrijf (totaal), OCW	76 949
3. Leer materiaal en examenmateriaal, OCW	- 29 500
4. leerwerktrajecten voor jongeren op maat, OCW	- 26 250
5. Docentstages in het bedrijfsleven, OCW	- 16 000
6. Beroepsonderwijs in bedrijf (Leren en Werken), OCW	- 3 000
7. EVC trajecten en procedures, OCW	- 2 199
8. VMBO/funderend onderwijs, OCW	- 26 500
9. Leren door te experimenteren, OCW	- 18 283
10. Beelden voor de toekomst, OCW	- 11 599
11. Kennis voor klimaat (VROM)	- 6 624
12. Kennis Bsik, VROM	- 4 901
13. Kennis Bsik (Transumo), V&W	- 4 658
14. Beroepsonderwijs in bedrijf (totaal), OCW	1 677
15. MS&ICT-projecten, JenG	1 040
16. Overige mutaties	- 7 075
Stand na 2e suppletore begroting 2008	627 427

Toelichting mutatie

1. De reeds bij Miljoenennota verwerkte mutatie is het gevolg van gewijzigde inzichten in het kasverloop van diverse projecten, waardoor de middelen anders over de jaren verdeeld worden.
2. De mutaties 2 tot en met 7 zijn het gevolg van de bundeling van de deelprojecten «Leerwerktrajecten voor jongeren op maat», EVC trajecten en procedures, Docentstages in het bedrijfsleven, Leer materiaal en examenmateriaal in het project Beroepsonderwijs in bedrijf.
8. De mutatie betreft het doorschuiven van middelen naar het jaar 2009 voor het project VMBO/Funderend onderwijs van het Ministerie van OCW.
9. Als gevolg van vertraging van het project Leren door te experimenteren van het Ministerie van OCW, wordt een bedrag van € 18, 3 mln doorgeschoven naar het jaar 2009
10. Als gevolg een latere start van de onderliggende deelprojecten van het project Beelden voor de toekomst, wordt een bedrag van € 11,6 mln doorgeschoven naar het jaar 2009.
11. De mutatie betreft het doorschuiven van € 6,6 mln naar het jaar 2009 van het project Kennis voor klimaat van het Ministerie van VROM.
12. In verband met vertraging in het project Kennis Bsik van het Ministerie van VROM wordt een bedrag van € 4,9 mln doorgeschoven naar het jaar 2009.
13. De afhandeling van afrekeningen van deelprojecten binnen het project Transumo van het Ministerie van V&W blijft achter bij de verwachting, waardoor een bedrag van € 4,7 mln wordt doorgeschoven naar het jaar 2009.
14. De mutatie betreft het opvragen van de prijscompensatie over de jaren 2007 en 2008 voor een bedrag van € 1, 7 mln voor het project Beroepsonderwijs in bedrijf van het Ministerie van OCW.
15. De mutatie betreft de overboeking van middelen van artikel 15 Projecten in voorbereiding naar artikel 13 Kennis en innovatie ten behoeve van de MS&ICT-projecten Kind Signalering Systeem (€ 0,536

mln), Choice (€ 0,394 mln) en Innovatief Jongerenportaal (€ 0,11 mln) van het programmaministerie voor Jeugd en Gezin.

16. Betreft het doorschuiven van middelen naar het jaar 2009 voor diverse projecten in het kader van kennis en innovatie.

Artikel 14. Bijdragen aan andere begrotingen in het kader van ruimtelijke ordening

Opbouw uitgavenramingen vanaf de stand vastgestelde begroting (in €1000)

	Uitgaven
Stand vastgestelde begroting 2008	165 099
Mutatie 1e suppletore begroting 2008	293 437
Mutatie 2e suppletore begroting 2008	- 295 483
<i>Specificatie mutatie 2e suppletore begroting:</i>	
1. <i>Reeds verwerkt bij Miljoenennota 2009</i>	- 27 933
2. <i>Sleutelprojecten, VROM</i>	- 198 128
3. <i>BIRK + saneringsregeling, VROM</i>	- 48 212
4. <i>BIRK W4 Leiderdorp, VenW</i>	- 24 158
5. <i>Noordelijke IJ-oever, VROM</i>	6 800
6. <i>Malta, OCW</i>	- 3 852
Stand na 2e suppletore begroting 2008	163 053

Toelichting mutatie

1. De reeds bij Miljoenennota verwerkte mutatie hangt samen met gewijzigde inzichten in het kasverloop van de NSP-projecten Arnhem en Rotterdam en diverse BIRK-projecten van het Ministerie van VROM. Daarnaast betreffen de mutaties de overboeking van artikel 15 Projecten in voorbereiding naar artikel 14 Ruimtelijke ordening (en naar de betreffende departementale begroting) voor de Nota Ruimte projecten Mooi Nederland van het Ministerie van VROM en Greenports van het Ministerie van LNV.
2. De mutatie betreft het doorschuiven van € 198,1 mln naar het jaar 2009 in verband met vertraging van NSP-projecten Den Haag, Breda, Arnhem, Utrecht, Amsterdam en Amsterdam/Zuidas van het Ministerie van VROM.
3. Voor diverse BIRK-projecten van het Ministerie van VROM worden middelen doorgeschoven naar het jaar 2009. In totaal gaat het om een bedrag van € 48,2 mln.
4. In verband met het opnieuw moeten vaststellen van het tracébesluit, worden de middelen voor het BIRK-project W4 Leiderdorp van het Ministerie van V&W doorgeschoven naar het jaar 2011.
5. De mutatie betreft de overboeking van artikel 15 Projecten in voorbereiding naar artikel 14 Ruimtelijke ordening ten behoeve van het project Noordelijke IJ-oever van het Ministerie van VROM.
6. De mutatie betreft een kasschuif naar 2009 vanwege vertraging in de uitvoering van het project Malta van het Ministerie van OCW.

Artikel 15. Projecten in voorbereiding

Opbouw uitgavenramingen vanaf de stand vastgestelde begroting (in € 1000)

	Uitgaven
Stand vastgestelde begroting 2008	465 409
Mutatie 1e suppletore begroting 2008	52 939
Mutatie 2e suppletore begroting 2008	- 119 600
<i>Specificatie mutatie 2e suppletore begroting:</i>	
1. <i>Reeds verwerkt bij Miljoenennota 2009</i>	- 114 920
2. <i>Duurzaamheid, EZ</i>	- 2 900
3. <i>MS&ICT, JenG</i>	- 1 040
4. <i>Beroepsonderwijs in bedrijf, OCW</i>	- 740
Stand na 2e suppletore begroting 2008	398 748

Toelichting mutatie

1. De reeds bij Miljoenennota verwerkte mutatie betreft grotendeels de overboeking van middelen van artikel 15 Projecten in voorbereiding naar de desbetreffende uitgaven artikelen (en de desbetreffende departementale begroting) voor diverse projecten uit de enveloppen Nota Ruimte en Luchtkwaliteit. Daarnaast betreft de mutatie de projecten Milieutechnologie PromT van het Ministerie van VROM en de projecten Bijdrage systeemkosten tolheffing, Innovatie KRW en Synergie KRW van het Infrastructuurfonds.
2. Voor de Duurzaamheid-projecten Energietender Technopartners Seed Faciliteit en Energy Efficiency Bedrijfsleven van het Ministerie van EZ is € 2,9 mln overgeboekt van artikel 15 Projecten in voorbereiding naar artikel 12 Milieu en duurzaamheid.
3. Een bedrag van in totaal €1,04 mln is overgeboekt naar artikel 13 Kennis en Innovatie ten gunste van MS&ICT-projecten van het programmaministerie van Jeugd en Gezin.
4. De mutatie betreft de overboeking van prijscompensatie naar artikel 13 Kennis en Innovatie ten behoeven van het project Beroepsonderwijs in bedrijf van het Ministerie van OCW.

Ontvangsten van het fonds

Artikel 21. Ontvangsten uit aardgasbaten

Opbouw ontvangstenramingen vanaf de stand vastgestelde begroting (in € 1000)

	Ontvangsten
Stand vastgestelde begroting 2008	2 120 245
Mutatie 1e suppletore begroting 2008	632 553
Mutatie 2e suppletore begroting 2008	272 235
<i>Specificatie mutatie 2e suppletore begroting:</i>	
1. <i>Reeds verwerkt bij Miljoenennota 2009</i>	521 446
2. <i>Nieuwe mutatie</i>	- 249 211
Stand na 2e suppletore begroting 2008	3 025 033

Toelichting mutatie

Voor het jaar 2008 en later is sprake van een vaste Fes-voeding uit gasbaten. De mutaties betreffen de aanpassing van de raming die daaruit voortvloeit en die nodig is om de in 2008 voorziene Fes-uitgaven te dekken.

Artikel 22. Voeding uit incidentele baten

Opbouw ontvangstenramingen vanaf de stand vastgestelde begroting (in € 1000)

	Ontvangsten
Stand vastgestelde begroting 2008	589 730
Mutatie 2e suppletore begroting 2008	– 589 730
<i>Specificatie mutatie 2e suppletore begroting:</i>	
<i>1. Reeds verwerkt bij Miljoenennota 2009</i>	<i>– 589 730</i>
Stand na 2e suppletore begroting 2008	0

Toelichting mutatie

Vanaf 2008 is conform de afspraken in het Coalitieakkoord sprake van een vaste Fes-voeding waarbij de voeding uit gasbaten bij begrotingswet wordt vastgesteld.

Het in de begrotingsstaat (artikel 21) opgenomen bedrag is toereikend om alle uitgaven in 2008 te dekken. Door deze manier van vaststellen van de voeding van het fonds is de Fes-voeding uit incidentele baten niet meer relevant en is derhalve komen te vervallen.

Saldi

Artikel 31. Voordelig eindsaldo / beginsaldo

Opbouw uitgaven- en ontvangstenramingen vanaf de stand vastgestelde begroting (in €1000)

	Uitgaven	Ontvangsten
Stand vastgestelde begroting 2008	3 582 917	3 582 917
Mutatie 2e suppletore begroting 2008	- 3 582 917	- 3 582 917
<i>Specificatie mutatie 2e suppletore begroting:</i>		
1. Reeds verwerkt bij Miljoenennota 2009	- 3 582 917	
2. Nieuwe mutatie		- 3 582 917
Stand na 2e suppletore begroting 2008	0	0

Toelichting mutatie

De mutaties houden verband met de nieuwe voedingssystematiek van het Fes, waarbij de ontvangsten bij begrotingswet worden vastgesteld. Hierdoor is het niet meer nodig het batig of nadelig eindsaldo van het fonds van het jaar 2007 toe te voegen aan het beginsaldo van het begrotingsjaar 2008 en latere jaren. Dit boekhoudkundige saldo was in beginsel belegd met uitgaven in de jaren na deze kabinetsperiode en was niet beschikbaar om extra uitgaven uit te financieren. Omdat de ontvangsten uit aardgasbaten in het jaar 2008 en later zo zijn vastgesteld dat de uitgaven in enig jaar gedekt kunnen worden is het voordelig eindsaldo 2007 niet meer relevant:

(in € 1000)	Miljoenennota 2009	Nieuwe mutatie	Totaal
U11	- 80 000	- 123 326	- 203 326
U12	- 49 780	23 384	- 26 396
U13	55 211	76 923	132 134
U14	27 933	267 550	295 483
U15	114 920	4 680	119 600
O21	521 446	- 249 211	272 235
O22	- 589 730	-	- 589 730
Mutatie voordelig beginsaldo	-	- 3 582 917	- 3 582 917
Totaal	0	- 3 582 917	- 3 582 917